

M. S. G. N. 20/200 1945

Jotetty 24/5-45

Kerhoon Raisen Pappilamäen kaivostoalueen
Tarkastuksesta 22.5.45.

Kuukit. n. 76-45

Muinaistieteellisen Toimikunnan saatua tietää, että Raisen Pappilamäellä olevaan viilinki-kautiseen poltto-
kunta-kaivostoon, josta allekirjoittanut tutki kuukit. n. 1939
suntisrakennuksen alle joutuksen osan sekä itäisen sein-
nustan kirkon sisäpuolelta, että suuremman osan läntistä
seinustaa 4 m:n leveydellä (kts. kaiv. kart. Erikois. os. n. 10 p.
ark: 50), oli istutettu omenapuita, sai allekirjoittanut
18.5.45 määräykseen tarkastaa oivallin ko. istutukset rakennus-
tanut kaivostoa. Käydessäni paikalla 22.5.45 totesin seura-
vaa:

1. Aseinrakennuksen eteläpuolelle oli rakennettu yhdistetty
sauna ja kallasraja.
2. Rakennuksen länsipuolelle todennäköisesti parhaimpaan
kaivostoalueeseen oli istutettu kymmenkunta omena- ja
luumunpuita, joiden kohdalla maata oli kuivattu 1/2 m:n
syvyyteen, sekä laitettu polttonen kulkupunkki.
3. Rakennuksen etelä- ja pohjoisseinustalle laitettu n. 1/2 m:n
leveys kulkupunkit.
4. Kaivostoa räjäytetty kivien saamista varten rakennus-
töihin kaksi suurempaa kiveä ja tähän syntyneisiin kump-
piin istutettu omenapuita.

Kaikki ko. rakennus- ja puutarhatyöt tehty Tutkimus-
maan kaivostoalueeseen kiivasta ennakkosta itäisellä metsä
Muinaistieteelliselle Toimikunnalle. - Tämä omavaltainen toi-
minta on paikallain vaurioittanut kaivostoa.

Kirkkoherra Jami väitti, että ko. töissä ei ollut käytetty
mitään ja, että sauna-kallasrajan alusta oli ollut puhdas,
raskaa maata. Tehtävät pistokokeet kuitenkin osoittivat,
että ainakin sauna-rakennuksen länsiosa on selvästi vaurio-
ittanut kaivostokerroksen ja on tuhonnut siitä osan - mainittakoon,
että tältä osalta rakennuksen perustan vierusta löydin lasihelmen
(K.M. m. o. 11448).

Olen edelleenkin sitä mieltä, että aseinrakennuksen
lähiympäristö olisi ensi tilassa perusteellisesti tutkittava, jotta
kaivosto välttyisi enemmiltä vaurioilta. Tämä pitäisi suor-
ttamalla syyttä, koska tarkastuksen tulokset osoittivat, että kirkko-

herra saimi on toimintavastoin antamiaan lupauksia ja
nimenomaisia kieltä olla puuttumatta tulli- ja matkustajien
osaan kaunistoa ilman Muinaistieteellisen Toimikunnan
lupaa.

Ehdotan, että ko. kaunistusta, joka v. 1939 Televisio-
talon perustuksesta päätellen näyttää käsittevän suurin-
piirtein koko Pappilanmäen, tulli- ja matkustajien
n. 300 m² m² -suuruinen alue lähinnä asuinrakennus-
sen nähtävyyttä ympäristöä ja, että rauhoitettava alue
aidattaisiin. Sillä todennäköisesti on - ellei paikalla suo-
ritella ajoista pelastuskaivoista - että joulun ajan len-
tullua asuinrakennuksen lähiympäristöä häviävät
kaikki maan pinnalle näkyvät liivet ja, että asuinrakennus-
mukien länsipuolelle ilmestyy mitä kukaistarin omone-
punteja.

Helsingissä Toukok. 23 p:nä 1945

Fil. maast. V. B. Luoto

Kertomus Raision Pappilanmäen kalmistoalueen
tarkastuksesta 22. 5. 45.

Kertomus Raision Pappilanmäen kalmistoalueen tarkastuksesta 22. 5. 45.

Muinaistieteellisen Toimikunnan saatua tietää, että Raision Pappilanmäellä olevaan viikinkikautiseen polttokenttäkalmistoon, josta allekirjoittanut tutki kesällä v. 1939 uutisrakennuksen alle joutuneen osan sekä itäisen seinustan kokonaisuudessaan että suurimman osan läntistä seinustaa 4 m:n leveydeltä (kts.) kaiv. kert. Esihist. os:n top. ark:ssa), oli istutettu omenapuita, sai allekirjoittanut 18. 5. 45 määräyksen tarkastaa olivatko ko. istutukset vahingoittaneet kalmistoa. Käydessäni paikalla 22. 5. 45 totesin seuraavaa:

1. Asuinrakennuksen eteläpuolelle oli rakennettu yhdistetty sauna ja halkovaja,
2. Rakennuksen länsipuolelle, todennäköisesti parhaimpaan kalmistoalueeseen oli istutettu kymmenkunta omena- ja luumupuuta, joiden kohdalta maata oli kaivettu $\frac{1}{2}$ m:n syvyyteen, sekä laitettu jokunen kukkapenkki.
3. Rakennuksen etelä- ja pohjoisreunustalle laitettu n. $\frac{1}{2}$ m:n levyiset kukkapenkit.
4. Kalmistosta räjäytetty kiven saamista varten rakennustöihin kaksi suurempaa kiveä ja täten syntyneisiin kuoppiin istutettu omenapuita.

Kaikki ko. rakennus- ja puutarhatyöt tehty tutkimattomaan kalmistoalueeseen asiasta ennakolta ilmoittamatta Muinaistieteelliselle Toimikunnalle. - Tämä omavaltainen toiminta on paikoitain vaurioittanut kalmistoa.

Kirkkoherra Soini väitti, että ko. töissä ei ollut löytynyt mitään ja, että sauna-halkovajan alusta oli ollut puhdasta raakaa maata. Tekemäni pistokokeet kuitenkin osoittivat, että ainakin saunarakennuksen länsiosa osuu selvästi vankkaan kalmistokerrokseen ja on tuhonnut siitä osan - mainittakoon, että tästä

osasta rakennuksen perustan vierustaa löysin lasihelmen (K.M. n:o 11448).

Olen edelleenkin sitä mieltä, että asuinrakennuksen lähiympäristö olisi ensitilassa perusteellisesti tutkittava, jotta kalmisto välttyisi enemmiltä vaurioilta. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, koska tarkastuksen tulos osoitti, että kirkkoherra Soini on toiminut vastoin antamiaan lupauksia ja nimenomaista kieltoa olla puuttumatta tutkimattomaan osaan kalmistoa ilman Muinaistieteellisen Toimikunnan lupaa.

Ehdotan, että ko. kalmistosta, joka v. 1939 tekemistäni pistokokeista päätellen näyttää käsittävän suurinpiirtein koko Pappilanmäen, tutkittaisiin ensitilassa n. 300 m:n² suuruinen alue lähinnä asuinrakennuksen välittömästä ympäristöstä ja, että rauhoitettava alue aidattaisiin. Sillä todennäköistä on - ellei paikalla suoriteta ajoissa pelastuskaivausta - että jonkin ajan kuluttua asuinrakennuksen lähiympäristöstä häviävät kaikki maanpinnalla näkyvät kivet ja, että asuinrakennuksen länsipuolelle ilmestyy mitä kukoistavin omenapuutarha.

Helsingissä toukokuun 23 p:nä 1945.

Fil.maist. V. B. Luho.